

**Advies van de Rekeningcommissie aan de Verenigde Vergadering van het
Hoogheemraadschap van Delfland naar aanleiding van de Jaarrekening en het Jaarverslag
2016**

De Rekeningcommissie heeft kennis genomen van de Jaarrekening en het Jaarverslag 2016 van het Hoogheemraadschap van Delfland. Daarnaast heeft de Rekeningcommissie op 12 april 2017 een nadere toelichting van de externe accountant gekregen.

De Rekeningcommissie stelt de Verenigde Vergadering voor de Jaarrekening en het Jaarverslag 2016 vast te stellen, maar plaatst bij dit advies de volgende kanttekeningen en adviezen.

Omdat een aantal onderwerpen die in ons advies op het Jaarverslag 2015 aan de orde zijn gesteld nog steeds relevant zijn, gaan wij daar eerst op in. Aansluitend volgt de behandeling van Jaarverslag en Jaarrekening 2016.

1 Terugblik op het advies van de Rekeningcommissie bij het Jaarverslag en de Jaarrekening 2015

Het advies van de Rekeningcommissie bij het Jaarverslag en de Jaarrekening 2015 is aan de Verenigde Vergadering van 21 april 2016 aangeboden, samen met de reactie van het college (kenmerk 1254603).

Hierna gaan wij in op de opvolging van de adviezen van de Rekeningcommissie.

- Informatievoorziening en prestatie-indicatoren

Het college heeft de gevraagde publieksversie van het Jaarverslag 2015 uitgebracht. Het college heeft in zijn reactie aangegeven dat het de nodige stappen in de ontwikkeling van prestatie-indicatoren gezet heeft en zal zetten. Het Jaarverslag 2016 bevat niet het gevraagde totaaloverzicht met alle prestatie-indicatoren, de behaalde resultaten en een toelichting hierop. Ook is niet, zoals gevraagd, aangegeven welke acties worden genomen met betrekking tot de doelen die niet zijn gehaald.

- Betrouwbaarheid ramingen

Gevraagd is aandacht te besteden aan de nauwkeurigheid van de ramingen en afwijkingen in omvangrijke posten adequaat te verklaren. Het college heeft aangegeven dat de nodige stappen gezet zijn bij de begroting.

Desalniettemin laat het verloop van baten en lasten uit de Programmabegroting 2016, in de verschillende rapportages (Burap, Najaarsbrief, Jaarrekening) forse fluctuaties zien. Zo fluctueert het geraamde saldo na bestemming tussen € 0,0 mln (Programmabegroting 2016 na Kadernota), € 3,7 mln positief (Bestuursrapportage 2016), € 4,8 mln positief (Najaarsbrief 2016) en € 6,2 mln positief (Jaarrekening 2016). De ramingen van de belastinginkomsten zijn door de inspanningen van de RBG duidelijk verbeterd.

Wij vragen nu reeds uw aandacht voor het op handen zijnde onderzoeksrapport Kwaliteit van de exploitatiebegroting inclusief de daarin opgenomen aanbevelingen.

- Weerstandsvermogen en risico's

Het proces van risicobeheersing is niet zichtbaar verbeterd of transparant gemaakt.

- Exploitatie en kasstromen

De afschrijving op de bijdragen aan het HWBP is teruggebracht tot vijf jaar. Ook is het contract voor de PPS-constructie Harnaschpolder omgezet.

Er blijven grote verschillen bestaan tussen de vrije kasstromen en het exploitatiesaldo. Zie ook onze opmerkingen onder advies 3.

- Aansluiting Jaarrekening en Jaarverslag op Coalitieakkoord

De Kadernota 2017 bevatte een terugblik. De Jaarrekening en het Jaarverslag 2016 bevatten geen gestructureerde terugblik.

Advies 1

De Rekeningcommissie verzoekt het college op bovenstaande te reageren en stelt de VV voor het college te verzoeken steeds bij de Burap in een afzonderlijke notitie de voortgang van de uitvoering van adviezen van de Rekeningcommissie te rapporteren.

2 Advies van de Rekeningcommissie bij de Jaarrekening en het Jaarverslag 2016

- a. Optimaal gebruik maken van de bestedingsruimte

Het aanleggen van reserves en voorzieningen beklemt, net als het gebruik maken van posten onvoorzien, de bestedingsruimte van een organisatie. In de Jaarrekening 2016 van het Hoogheemraadschap van Delfland zijn elf reserves en negen voorzieningen zichtbaar. Een voorziening wordt ingesteld om een onzekere gebeurtenis af te dekken. Bij een aantal voorzieningen is, zoals de externe accountant ook opmerkt, de onttrekking nagenoeg gelijk aan de toevoeging.

Advies 2

De Rekeningcommissie stelt de VV voor het college te vragen een voorstel te doen voor het herzien van de huidige reserves, voorzieningen en posten Onvoorzien en deze, indien van toepassing, samen te voegen dan wel op te heffen.

- b. Financiële positie Delfland: in overeenstemming brengen kosten en uitgaven

De kosten en de uitgaven van Delfland zijn niet aan elkaar gelijk. In het algemeen is dat niet problematisch, maar wel als deze ver uit de pas lopen. Delfland beschikt over een groot eigen vermogen terwijl het rekening-courantsaldo tot voor kort negatief was.

De externe accountant bevestigt dit in zijn accountantsverslag. Hij geeft aan dat de reserve niet vrij besteedbaar vermogen wel duidelijk maakt dat een deel van het vermogen beklemd is, maar dat een dergelijke reserve geen weergave is van de vrije geldstromen om de leningen daadwerkelijk af te kunnen lossen. Daarnaast geeft de accountant aan dat het saldo van baten en lasten niet gelijk is aan het saldo van de vrije kasstromen. Dit komt onder andere door het activeren van immateriële activa zoals de bijdragen aan het HWBP en het agio op de herziening van de PPS-constructie. Toch moeten binnen enkele jaren voldoende kasmiddelen worden vrijgemaakt om schulden daadwerkelijk te kunnen aflossen.

Wij actualiseren daarom ons advies van vorig jaar.

Advies 3

De Rekeningcommissie stelt de VV voor het college te vragen bij de Kadernota 2018 scenario's te presenteren voor het in lijn brengen van de exploitatie en de kasstromen in het licht van het afbouwen van de schuldenlast.

- c. Kwaliteit van de toelichtingen

Begroting, Burap en Jaarrekening zijn sturingsmiddelen voor de VV. Hiervoor zijn adequate toelichtingen op het verschil tussen begroting en realisatie onmisbaar. Dat vereist een goede rapportagelijijn die voldoende inzicht verschaft in cijfermatige en tekstuele toelichtingen.

De kwaliteit van de toelichtingen in het Jaarverslag 2016 is voor verbetering vatbaar dan wel de toelichting ontbreekt geheel. Zo is de afwijking op het grootste programma, het programma Watersysteem, tevens de grootste afwijking, niet toegelicht.

Advies 4.

De Rekeningcommissie stelt de VV voor het college te verzoeken in het vervolg elke afwijking van individuele exploitatieposten en investeringsramingen ten opzichte van de vastgestelde begroting respectievelijk de bijgestelde raming in de Burap toe te lichten voor zover die 10% of meer bedraagt.

d. Kwaliteit van de investeringsramingen

Evenals in 2014 en 2015 blijken nagenoeg alle gereedgekomen en geactiveerde investeringsprojecten het afgelopen jaar ruim binnen de door de VV goedgekeurde kaders te blijven c.q. in totaal 20% lager te zijn. Systematisch te hoge ramingen van de investeringen leiden tot te hoge jaarlijkse rente en afschrijvingen. Daarnaast belast dit de uitvoeringsorganisatie en ondermijnt dit de betrouwbaarheid van de meerjarenramingen.

Advies 5

De Rekeningcommissie stelt de VV voor het college te verzoeken tot betere ramingen voor investeringsplannen en investeringskredieten te komen en in dat kader te bezien in hoeverre bepaalde parameterwaarden in de SSK methodiek meer realistisch worden vastgesteld.